

EULAR standpunten over covid-19 vaccinatie bij patiënten met reumatische aandoeningen

Update december 2020

The COVID-19 pandemie heeft een enorme invloed op alle aspecten van ons leven. Uiteraard worden ook mensen met reumatische aandoeningen getroffen en heeft de situatie een impact op onze zorg. Met de komst van vaccins ziet de toekomst er rooskleuriger uit. Tegelijkertijd rijzen er natuurlijk vragen, zeker bij mensen met inflammatoire reumatische aandoeningen (ontstekingsreuma) en bij mensen die medicatie nemen die een invloed heeft op hun immuunsysteem. EULAR, de Europese alliantie van organisaties in de reumatologie, stelde een werkgroep samen van patiënten, paramedici en reumatologen met ervaring in het veld om deze vragen te bekijken en op te lossen.

De informatie in deze tekst is gebaseerd op de kennis die vandaag ter beschikking is bij het opstellen van dit document in december 2020. Specifieke gegevens zoals de werking van de vaccins op lange termijn bij mensen met reumatische aandoeningen zijn nog niet beschikbaar. We verwachten dat we in de komende maanden meer relevante informatie zullen verzamelen. Deze tekst zal dus steeds herwerkt worden wanneer nieuwe informatie beschikbaar is.

In de diverse nationale vaccinatieprogramma's worden verschillende soorten vaccins gebruikt. Alle vaccins die momenteel ontwikkeld worden tegen COVID-19 zijn niet-levende vaccins. Ze kunnen de ziekte dus niet doorgeven, kunnen geen infectie veroorzaken of je genetische informatie veranderen. Deze vaccins kunnen veilig gebruikt worden bij mensen met reumatische aandoeningen en bij mensen die geneesmiddelen nemen die het immuunsysteem beïnvloeden. Eerder gebruikte niet-levende vaccins hebben al bewezen dat ze werken bij mensen met een verminderd immuunsysteem. **We willen het graag benadrukken: Er is géén reden om mensen met reumatische aandoeningen en mensen in behandeling met medicatie die het immuunsysteem beïnvloeden niet in te enten.**

Enkele SARS-CoV-2 vaccins zijn vandaag al in een vergevorderde fase. De vaccins van Pfizer/BioNTech en Moderna werden beiden goedgekeurd door het Europese Geneesmiddelen Agentschap EMA. In België zijn de inenting met het product van Pfizer/BioNTech al gestart. De vaccins van Novavax, Astra-Zeneca en Janssen doorlopen de laatste stadia tot de goedkeuring.

Vaccinaties worden bij voorkeur gegeven wanneer de reumatische aandoening onder controle is of in een rustige fase. Daarnaast is het ook best om, indien mogelijk, te vaccineren alvorens te starten met immuun onderdrukkende medicatie. Natuurlijk is dit niet altijd mogelijk. Een vaccin heeft de beste werkzaamheid wanneer het immuunsysteem niet teveel onderdrukt is. Maar vaak zijn uw immuno-modulerende medicijnen noodzakelijk voor

uw reumatische aandoening en wordt niet aangeraden om de dosis van uw antireumamedicatie te verminderen vóór het toedienen van het covid-vaccin.

Elke persoon is verschillend. Daarom kan je behandelende arts andere keuzes maken, gebaseerd op jouw persoonlijke gezondheidstoestand en/of de medicatie die je gebruikt. **Wanneer je vragen hebt, raadpleeg dan altijd je reumatoloog.**

Los van het COVID-vaccin: ook de vaccinaties tegen griep en pneumokokken blijven sterk aanbevolen!

VEEL GESTELDE VRAGEN:

V: Moet ik gevaccineerd worden tegen COVID-19?

A: Het is voor iedereen verstandig om zich te laten vaccineren tegen COVID-19, tenzij je natuurlijk een allergie hebt voor één van de bestanddelen van het vaccin.

V: Is mijn inenting dringend?

A: Alle landen hebben verschillende regels en prioriteiten. In vele landen komen de ouderen en zorgverleners eerst. Noot voor België: Dat is ook zo in België. Eerder onderzoek wijst uit dat mensen met reumatische aandoeningen niet méér risico lopen, dus hoeven zij ook niet als eersten ingeënt worden. (Lees ook '[Eerste gegevens over COVID-19 en reumatische aandoeningen geanalyseerd](#)').

Noot voor België: in ons land zal de gewone bevolking vanaf juni een inenting mogen verwachten. Wanneer je risicopatiënt bent, zal dit wellicht vroeger zijn.

V: Is er een COVID-19 vaccin dat beter is voor mij dan een ander?

A: Het is te vroeg om daarop te antwoorden. Met de huidige informatie kunnen we enkel stellen dat gelijk welke COVID-vaccinatie beter is dan geen vaccinatie.

V: Ik had al COVID-19 en ben hersteld. Moet ik gevaccineerd worden?

A: Er zijn vandaag geen gegevens hierover bekend. Toch beschouwt men vaccinatie na een COVID-19 infectie als veilig en wordt het aangeraden. Het geeft extra bescherming.

Noot: Het vaccin van Pfizer werd getest bij mensen die COVID-19 hadden. Het bleek veilig.

V: Kan ik de inenting krijgen wanneer ik mijn reumamedicatie of immuun onderdrukkende medicatie neem?

A: Ja, dat kan. De enige uitzondering zou rituximab kunnen zijn (alleen verminderde werking, maar niet gevaarlijk!). Wanneer je dit medicijn gebruikt, neem dan zeker contact op met je reumatoloog.

V: Heeft het vaccin een impact op de werking van mijn medicatie?

A: Nee

V: Wie moet ik raadplegen voor de inenting? Mijn huisarts of mijn reumatoloog?

A: Als je specifieke vragen hebt, spreek je bij voorkeur met je reumatoloog.

V: Wat moet ik weten om een goede beslissing te kunnen nemen over al dan niet vaccineren?

A: De toestand van je aandoening(en): is de ziekte rustig? Heb je een opstoot? Daarnaast moet je weten welke medicijnen je neemt en of je eventueel comorbiditeiten hebt (andere aandoeningen zoals hart- en vaatziekten, diabetes, ...). Bespreek dit altijd met je reumatoloog.

V: Hoe zit het met bijwerkingen?

A: Het is nog te vroeg voor een helder antwoord, maar tot nu toe blijken de geteste vaccins opmerkelijk veilig. De veiligheid is te vergelijken met die van het griepvaccin.

Noot voor België: In geval van vermoeden van bijwerking kan je dit gemakkelijk doorgeven via www.eenbijwerkingmelden.be

V: Wat moet ik doen wanneer ik na de vaccinatie een opstoot krijg van mijn reumatische aandoening?

A: Neem altijd contact op met je reumatoloog om dit te bespreken.

V: Wat moet ik doen als ik ongerust ben over bijwerkingen?

A: De kans is bijzonder klein dat je bijwerkingen zult ervaren. Mocht dat toch het geval zijn, contacteer dan je reumatoloog. Noot voor België: In geval van vermoeden van bijwerking kan je dit gemakkelijk doorgeven via www.eenbijwerkingmelden.be

V: Zorgt het vaccin ervoor dat ik een opflakking krijg van mijn reumatische aandoening?

A: Hoogstwaarschijnlijk niet, maar er zijn vandaag nog niet genoeg gegevens om hier een sluitend antwoord op te geven.

V: Zal ik een jaarlijkse inenting nodig hebben, zoals met andere vaccins zoals de griep?

A: Wellicht wel.

V: Hoe zit het met de langetermijneffecten?

A: Het is nog te vroeg voor een definitief antwoord, maar tot nu toe zijn alle geteste vaccins veilig. Mensen die aan de studies meedoen, worden twee jaar opgevolgd.

V: Loop ik meer risico om een COVID-19 infectie op te lopen?

A: Neen, er is geen bewijs dat mensen met reumatische aandoeningen meer risico lopen om ziek te worden. (Lees ook [‘Eerste gegevens over COVID-19 en reumatische aandoeningen geanalyseerd’](#))

V: Loop ik meer risico op een ernstige ontwikkeling van COVID-19?

A: Je reumatische aandoening zorgt hier niet voor. Maar, zoals bij iedereen: als je organen aangetast zijn, is het risico groter dat er complicaties optreden.

Noot: Als je ziekte niet onder controle is, loop je ook meer risico op een ernstige vorm van COVID-19. Het is daarom belangrijk je behandeling trouw te blijven volgen en regelmatig op controle te gaan bij je behandelende arts(en).

V: Loop ik meer risico op een ernstige vorm van COVID-19 omwille van de behandelingen die ik volg?

A: De meeste medicijnen die gebruikt worden in de behandeling van reumatische aandoeningen worden niet gelinkt aan een ernstiger ziekteverloop. Tot op vandaag zijn er slechts twee medicijnen die voor een ernstigere vorm kunnen zorgen, met name rituximab en meer dan 10mg glucocorticoïden (cortisonen) per dag. Bespreek dit met je arts als je bezorgd bent!

Noot: Deze informatie vervangt het medisch consult niet! Raadpleeg altijd je behandelende arts(en) wanneer je vragen hebt of bezorgd bent.

[De oorspronkelijke Engelstalige tekst vind je hier.](#)

Deze tekst werd nagelezen door patiënt experten Anja, Ingrid, Jeannine, Nelly en Veerle en dokter Jan Lenaerts en dokter Muriël Stubbe.